नन्वंतर्यामिणांऽतस्थेनैवसर्वंकर्तुंशक्यंकिंतस्यबहिःसमंतादवस्थानेनेत्याशंक्यतस्यार्थंस्वयमेवव्याचष्टे आत्मनोयोगमाययाविरचितायाविविध लोकयात्रातस्यागोपीथायरक्षणायएषभगवानेवंभूतः आकल्पंवेषंगतः लीलयाप्राप्तइतिसमंतादास्तइत्यस्यार्थः ॥ ४१ ॥ अलोकपरिमाणंचमे रोरेकतः सार्द्धद्वादशकोट्यः ततोलोकालोकात् अलोकाद्वापरस्तात् विशुद्धां द्विजपुत्रानयनेऽर्जुनस्यश्रीकृष्णेनप्रदर्शिताम् ॥ ४२ ॥ विस्तारेणो क्तंब्रह्मांडमानंसर्वतोऽपिनिरूपयति अंडमध्यगतः किंतन्मध्यंतदाह द्यावाभूम्योः पूर्वोत्तरकपालयोर्यदंतरंमध्यस्थानं सर्वतः पंचविंशतिकोट्यः

आकल्पमेवंवेषंगतएषभगवानात्मयोगमाययाविरचितविविधलोकयात्रागोपीथायेति॥ ४१ ॥ योंऽतर्वि स्तारएतेनत्र्यलोकपरिमाणंचव्याख्यातंयद्बहिर्लोकालोकाचलात् ततःपरस्ताद्योगेश्वरगतिंविशुद्धामुदाहरंति ॥ ४२ ॥ अंडमध्यगतःसूर्योद्यावाभूम्योर्यदंतरम् ॥ सूर्यांडगोलयोर्मध्येकोट्यःस्युःपंचविंशतिः ॥ ४३ ॥ मृतेंऽडएषएतस्मिन्यदभूत्ततोमार्तंडइतिव्यपदेशःहिरण्यगर्भइतियद्धिरण्यांडसमुद्भवः ॥ ४४ ॥ सूर्येणहि विभज्यंतेदिशःखंद्यौर्महीभिदा॥ स्वर्गापवर्गौनरकारसौकांसिचसर्वशः॥ ४५॥ देवतिर्यङ्मनुष्याणांसरीसृ पसवीरुधाम्॥ सर्वजीवनिकायानांसूर्यआत्मादृगीश्वरः॥ ४६॥ इतिश्रीभागवतेमहापुराणेपंचमस्कंधे भुवनकोशवर्णनेसमुद्रद्वीपवर्षसन्निवेशपरिमाणलक्षणोविंशतितमोऽध्यायः॥ २० ॥ ॥ ७ ॥ ॥७॥

॥ ४३ ॥ अंडमध्यावस्थानेकारणंतन्नामनिर्वचनेनाह मृतेअचेतनेएषः सूर्योविराजरूपेणयस्मात्प्रविष्टः ॥ ४४ ॥ किंचसूर्येणैवविभज्यंतेदिशः खमंतरिक्षं भिदाअन्योऽपिविभागः स्वर्गापवर्गौ भोगमोक्षदेशौरसोकांसिअतलादीनि ॥ ४५ ॥ उपासनार्थमाह देवादीनांसूर्यआत्मादृगीश्वरः नेत्राधिष्ठाताच ॥ ४६ ॥ इतिपंचमेटीकायांविंशतितमोऽध्यायः ॥ २० ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥